UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente			
Datos Identificativos			2019/20
Asignatura (*)	Introdución á Investigación sobre Lingua e Literatura Española	Código	613G01037
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios		

Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6

Idioma	Castelán		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Letras		
Coordinación	Lopez Criado, Fidel	Correo electrónico	fidel.lopez.criado@udc.es
Profesorado	Lopez Criado, Fidel Mascato Rey, Rosario	Correo electrónico	fidel.lopez.criado@udc.es rosario.mascato@udc.es
Web	www.cileccongresos.com		
Descrición xeral	Fundamentos estratéxicos, metodolóxicos e técnicos da investigación sobre lingua e literatura española.		

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A5	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua española.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A16	Coñecer a crítica textual e a edición de textos.
A17	Ter un coñecemento avanzado das literaturas en lingua española.
A18	Coñecer a historia e a cultura das comunidades hispanofalantes.
A19	Dominar a gramática da lingua española.
A22	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua española.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B9	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer os procesos da investigación linguístico-literaria no ámbito da filoloxía hispánica.	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A17 A18 A19 A22	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C3 C4 C6 C8
Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas do análisis lingüístico y literario.	A1 A2 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A17 A18 A19 A22	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C3 C4 C6 C8
Manexar as ferramientas para a obtención e clasificación da información.	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A17 A18 A19 A22	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C3 C4 C6 C8

Ser capaz de ofrecer os resultados de la investigación de modo ordenado, coherente e axustado ao que se entende como traballo científico nas áreas da filoloxía hispánica.	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A17 A18 A19 A22	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9	C3 C4 C6 C8

Contidos	
Temas	**Subtemas**
A Filoloxía no marco das Ciencias Humanas	Os métodos filolóxicos
O estudo literario dos textos/contextos	Condicionantes histórico-literarios: Procesos de creación, mediación e recepción.
O estudo lingüístico dos textos	Estudos lingüísticos O traballo con corpus
Organización e elaboración do traballo de investigación	Tipos de traballos de investigación: TFG, TFM, tesiña, tese, edición crítica etc. O proceso de elaboración do traballo de investigación. Obtención e selección de fontes. A redacción. Aspectos formais.
Recursos para a investigación lingüística e literaria	Recursos orais e escritos Recursos electrónicos

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias**	**Horas presenciais**	**Horas non presenciais / traballo autónomo**	**Horas totais**
Actividades iniciais	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B9 C3 C6 C8	1	0	1
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A17 A18 A22 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C3 C4 C6 C8	21	28	49
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A19 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B9 C3 C4 C6 C8	0	28	28
Lecturas	A2 A11 A14 A15 A16 A17 B1 C3 C4 C6 C8	2	14	16

Obradoiro	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A17 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 C3 C4 C6 C8	18	36	54
Atención personalizada		2	0	2
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Actividades iniciais	Exame dos coñecementos previos relacionados coa materia. Actividades para coñecer as competencias, intereses e motivacións do alumnado. Preténdese obter información relevante que permita articular unha docencia que favoreza a aprendizaxe eficaz e significativa.
Sesión maxistral	Exposición teórico-práctica. Agárdase que o alumnado se implique nestas sesións de forma participativa.
Traballos tutelados	Traballos orixinais sobre aspectos relacionados coa materia obxeto de estudio, consensuados co profesorado.
Lecturas	A lectura de textos literarios e bibliográficos será necesaria para a elaboración dos traballos propostos nos obradoiros e do traballo tutelado.
Obradoiro	Combinación de diversas metodoloxías e probas (exposicións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc.) a través das que o alumnado desenvolve tarefas sobre un tema específico co apoio e supervisión do profesorado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Sesión maxistral Obradoiro Traballos tutelados	Os traballos tutelados requerirán de titorías cos profesorado antes da entrega.

Avaliación			
Metodoloxías	**Competencias**	**Descrición**	**Cualificación**
Obradoiro	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A17 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 C3 C4 C6 C8	Criterios para LITERATURA: Se valorará la comprensión e capacidade crítica do alumno mediante exercicios prácticos: 1. Presentacións orais breves, consensuadas co profesor. 2. Análisis/comentario de textos e contextos, consensuadas co profesor. Para LINGUA: 1. Exercicios prácticos de resumo de textos, análise textual, anotación e recensión bibliográfica. 2. Breves presentacións orais relacionadas cos contidos da materia e das lecturas da mesma.	50
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A16 A19 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B9 C3 C4 C6 C8	O s alumnos farán dous traballos tutelados (un da parte de Linguae outro de Literatura), que deberán ser entregados o día do examen final sinalado para esta asignatura. Avaliarase a orixinalidade, correcta estruturación de contidos, corrección expositiva, calidade e profundidade da análise así coma a súa correcta presentación e logro dos obxetivos propostos. Valorarase a capacidade de relación co visto nas clases.	50

Observacións avaliación

En calquera das metodoloxías avaliables, é necesario obter unha cualificación mínima de catro sobre dez para superar a materia.

Recibirán a cualificación de "Non Presentado" aqueles estudantes que non presenten o traballo tutelado.

Na segunda oportunidade, gardaranse as notas de todolas actividades superadas e proporánse actividades alternativas ás que se fixeron nos obradoiros e non se superaron.
Os traballos e actividades entregaranse en tempo e forma e deberán cumprir as esixencias de
corrección lingüística propias destes textos (ortografía, puntuación,
precisión léxica, rexistro formal, discurso coherente e cohesionado,
etc). Penalizarase a nota dos escritos que non se axusten a esta norma.
O estudantado con dispensa académica de asistencia a clases
entregará o traballo tutelado e realizará actividades alternativas ás
que se fagan nos obradoiros. Poderánse adoptar as adaptacións oportunas para o estudantado con necesidades específicas de aprendizaxe.
Será necesario polo menos un nivel de competencia lingüística en español B1 para cursar esta materia.
Se, no curso da avaliación, o profesorado tiver algunha dúbida razoable a propósito da autoría do traballo
tutelado, poderá entrevistar ao alumnado durante a revisión de notas para
verificar a mesma. Neste
caso, a entrevista será grabada e servirá para revisar a nota.

Fontes de información	
Bibliografía básica	Lecturas OBLIGATORIAS para LITERATURA :1.J y W. Grimm. La cenicienta, en http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/la-cenicienta--1/html/2. Espronceda, J, El diablo mundo, en http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/el-diablo-mundo--0/html/.3. Olaizola, J.L. Camino de Etiopía. Madrid: Espasa, 1999. BIBLIOGRAFÍA BÁSICA: Fontes do método de análisis literario. Abad, F. Literatura e historia de las mentalidades . Madrid: Cátedra, 1987.Albaladejo Mayordomo, T. Teoría de los mundos posibles ymacroestructura narrativa . Alicante:Universidad de Alicante, 1987.Aldaraca, B., E. Baker, y J. Beverly, eds. Texto ysociedad: Problemas de historia literaria . Amsterdam: Rodopi, 1990.Alsina CLota, J. Problemas y métodos de la Literatura .Madrid, Espasa- Calpe, 1984.Anderson Imbert, E. La crítica literaria y sus métodos yproblemas . Madrid: Alianza Editorial Mexicana, 1984.Bachelard, G. La poética del espacio . México: Fondo de Cultura, 1983.----------. El aire y los sueños . México: Fondo de Cultura, 1980.----------. El agua y los sueños . México: Fondo de Cultura, 1978.Durand, G. Las estructuras antropológicas de lo imaginario . Madrid: Taurus, 1982.Propp, Vladimir. La morfología del cuento . Madrid: Fundamentos, 1981.Senabre, R. Literatura y público . Madrid: Paraninfo, 1986.Spitzer, L. Estilo y estructura en la literatura española . Barcelona: Crítica, 1980.NB. O profesorado facilitará ao alumnado interesado unha bibliografía máis extensa sobre a investigación literariaFontes do método de análise lingüísticaBaker, M. C. (2001): The Atoms of Language. New York, Basic Books.Chomsky, N. (1988): Language and Problems of Knowledge. Cambridge. The Managua Lectures. Cambridge, MIT Press.Dörnyei, Z. (2007): Research methods in applied linguistics. Oxford, Oxford University Press.Haegeman, L. (2006): Thinking Syntactically. A Guide to Argumentation and Analysis. Oxford, Blackwell.Hualde, J.I., A. Olarrea, & E. O?Rourke, eds. (2012): The Handbook of Hispanic Linguistics. Malden, Wiley-Blackwell.Litosseliti, L., ed. (2010): Research Methods in Linguistics. London, Bloomsbury.RAE (2009): Nueva gramática de la lengua española. Madrid, Espasa.Rizzi, L. (2004): ?On the study of the language faculty: Results, developments and perspectives?, The Linguistic Review, 21: 323-344.2NB. O profesorado facilitará ao alumnado interesado unha bibliografía máis extensa sobre a investigación lingüística

Bibliografía complementaria	Elaboración do traballo de investigación Barrios, Manuel y José Barrientos (ed.): El trabajo de fin de grado: Teoría y práctica . Madrid: Visión Libros, 2016.Cunha, Iria da: El trabajo de fin de grado y de máster. Redacción, defensa y publicación . Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya, 2016.Eco, Umberto: Cómo se hace una tesis: técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura . Barcelona: Gedisa, 2009, 6.ª ed.González García, Juana María et al.: Cómo escribir un trabajo de fin de grado . Madrid: Síntesis, 2014.Jauralde Pou, Pablo: Manual de investigación literaria: Guía bibliográfica . Madrid: Gredos, 1981. Muñoz-Alonso López, Gemma: Cómo elaborar y defender un trabajo académico en humanidades. Del trabajo de fin de grado al trabajo de fin de máster . Madrid: Bubok, 2015.Montolío, Estrella (dir.): Manual de escritura académica y profesional. Barcelona: Ariel, 2014.Muñoz-Alonso López, Gemma: Estructura, metodología y escritura del trabajo de fin de máster. Madrid: Escolar y Mayo, 2012, 2.ª ed.Orna, Elisabeth y Grahan Stevens: Cómo usar la información en trabajos de investigación . Barcelona: Gedisa, 2000.Pantoja Vallejo, Antonio (coord.): Manual básico para la realización de tesinas, tesis y trabajos de investigación . Madrid: EOS Universitaria, 2009.Phillips, Estelle M. y Derek S. Pugh: La tesis doctoral. Cómo escribirla y defenderla. Un manual para estudiantes y sus directores . Barcelona: Bresca, 2005.Paun de García, S.: Manual de investigación literaria: cómo preparar informes, trabajos de investigación, tesis y tesinas . Madrid: Castalia, 2004.Platas Tasende, Ana: Diccionario de términos literarios . Madrid: Espasa, 2007.Regueiro Rodríguez, M. Luisa y Daniel M. Sáez Rivera: El español académico. Guía para la elaboración de textos académicos. Madrid: Arco Libros, 2013.Soriano, Ramón: Cómo se escribe una tesis. Guía práctica para estudiantes e investigadores . Córdoba: Berenice, 2008.NB. O profesorado facilitará ao alumnado interesado unha bibliografía mais extensa sobre a investigación literaria e lingüística.

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías